

SZOCIÁLIS ELLÁTÓ ÉS GYERMEKJÓLÉTI INTÉZMÉNY GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATÁNAK SZAKMAI PROGRAMJA

I. Az intézmény célja és szakmai feladatai

A szakmai program célja bemutatni, hogy a gyermekjóléti szolgálat a rávonatközö feladatokat hogyan látja el, az ellátott feladatokhoz milyen szolgáltatás kapcsolódik, ezeket ki, hogyan veheti igénybe.

Az intézmény neve: Szociális Ellátó és Gyermekjóléti Intézmény Gyermekjóléti Szolgálata

Székhely: 3245 Recsk, Bajcsy-Zsilinszky utca 1.

Telephely: 3245 Recsk, Kossuth Lajos út 146.

Az intézmény típusa: integrált intézmény

Az intézmény illetékességi és működési területe: Recsk Nagyközség Önkormányzat közigazgatási területe.

1. Szakmai alapelvek és szabályok

Feladatainkat az 1997. évi XXXI. tv.- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, a 15/1998.(IV. 30.) NM. rendelet – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, a 149/1997. (IX. 10.)Korm. rendelet – a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról, a 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet – a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról, valamint az 1992. évi LXIII. Tv. – a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szabja meg. Gyermekjóléti szolgáltatásainkat úgy szervezzük, hogy az ellátási területen élő gyermekek és családok számára elérhető legyen.

Célcsoport

A településeken élő gyermekek (0-18 éves korig), azok szülője, vagy más kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó. Veszélyeztetett és hátrányos helyzetben lévő gyermekek, ideiglenes hatályú elhelyezésben lévő, átmeneti vagy tartós nevelt, utógondozásba hazakerült gyermekek, és szüleik, szociális válsághelyzetben levő várandós anyák, akik életvitelszerűen a településeken tartózkodnak.

2. Szakmai kapcsolatok

Intézményünk a következő szervezetekkel, intézményekkel tart kapcsolatot:

- Az ellátási területen működő veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaival,
- Városi Gyámhivatalokkal,
- Polgármesteri Hivatalok illetékes gyámügyi és egyéb csoportjaival, a Heves Megyei szakellátás intézményeivel,
- A Heves Megyei Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalával.
- Családsegítő szolgálatok, szolgáltatások,
- Egészségügyi szolgáltatást nyújtók (házi orvos, házi gyermekorvos, szakorvosok, kórházi szociális munkások, fekvőbeteg intézmények, ÁNTSZ stb.)
- Nevelési-oktatási intézményekkel,

- Rendőrség, bíróság, ügyészség, pártfogó felügyelő szolgálat
- Az intézmény lehetőséget biztosít a főiskolai, egyetemi hallgatók számára szakmai gyakorlat teljesítésére.
- civil szervezetekkel, alapítványokkal, egyesületekkel, egyházakkal.
- gyermekjóléti szolgálatokkal, szolgáltatásokkal.
- a kijelölt módszertani gyermekjóléti intézménnyel

3. A gyermekjóléti szolgáltatás célja

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani. Gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

4. A Gyermekjóléti Szolgálat (szolgáltatás) feladatai:

1. A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, a családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében a gyermeket, illetve szülőjét tájékoztatja mindazokról a jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének elősegítésével. A jogokról, támogatásokról és ellátásokról történő tájékoztatást úgy kell szervezni, hogy arról a gyermek - fejlettségétől függően - önállóan, törvényes képviselője nélkül is tudomást szerezhessen.

A gyermekjóléti szolgálat a támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás érdekében:

- Segítséget nyújt a gyermek vagy szülője (törvényes képviselője) kérelmének előterjesztéséhez, szükség esetén kezdeményezi a támogatás megállapítását, az ellátás igénybevételét a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál, szolgáltatónál, a gyermeket, illetve a szülőt (törvényes képviselőt) felkészíti a támogatás célszerű felhasználására.
- A gyermekjóléti szolgálat tájékoztatást nyújt a szülőnek az óvodáztatási támogatás igénybevételének lehetőségéről, feltételeiről és módjáról.
- A családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése.
- Amennyiben a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés tanácsadást nem a gyermekjóléti szolgálat végzi, a szolgálat a gyermeket, illetve szülőjét (törvényes képviselőjét) felhívja a tanácsadás igénybevételének lehetőségére, tájékoztatja a tanácsadás céljáról és feltételeiről, segíti a tanácsadást nyújtó felkeresésében.
- A gyermekjóléti szolgálat a szociális válsághelyzetben levő várandós anyát tájékoztatja az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, segíti a

támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, személyes segítő kapcsolat keretében közreműködik problémái rendezésében.

- A gyermekjóléti szolgálat a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló várandós anyát tájékoztatja az örökbeadás lehetőségéről, az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek tevékenységéről és elérhetőségéről.
- Tájékoztatást nyújt arról, hogy bármely gyámhatóság és területi gyermekvédelmi szakszolgálat részletes tájékoztatást ad az örökbefogadási eljárásról, és hogy bármely gyámhatóság illetékes a szülői nyilatkozat felvételére, arról, hogy az örökbefogadási eljárás lefolytatására melyik gyámhivatal illetékes, valamint a gyermeknek az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokba történő elhelyezésének lehetőségéről és annak jogi következményeiről.
- A gyermekjóléti szolgálat és az illetékes védőnő haladéktalanul tájékoztatják egymást, ha a várandós anya szociális válsághelyzetben van.
- A gyermekjóléti szolgálat segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban.
- A gyermekjóléti szolgálat családgondozója segítséget nyújt a családnak az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését. Ennek érdekében a családgondozó együttműködik az átmeneti gondozást nyújtó szolgáltatóval.
- A gyermekjóléti szolgálat a gyermekek számára olyan szabadidős programokat szervez, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák.
- A gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi, hogy a közoktatási intézmények, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézmények, valamint a társadalmi szervezetek szervezzenek ilyen célokat szolgáló programokat.
- A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés során a gyermekjóléti szolgálat segítséget nyújt a gyermeknek, illetve a szülőnek ügyeik hatékony intézéséhez, tájékoztatja a gyermeket, illetve a szülőt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről.
- A gyámhatóság felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít.

2. A gyermekjóléti szolgáltatás feladata:

- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a települési önkormányzat a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi.
- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtetése, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.
- A gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi, szervezi és összehangolja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét az észlelő- és jelzőrendszerben, felhívja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott személyeket és szervezeteket (a továbbiakban: a jelzőrendszer tagjai) jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén

utólagosan - történő teljesítésére, nyilvántartja, és a külön jogszabályban meghatározott módon felhasználja az általa kezelt adatokat.

- A gyermekjóléti szolgálat az észlelő- és jelzőrendszer részét képező, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó személyek és intézmények bármely gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzését fogadja, és a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A gyermekjóléti szolgálat az intézkedéséről tájékoztatja a jelzést tevőt.
- A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való együttműködés, valamint tevékenységük összehangolása érdekében a gyermekjóléti szolgálat esetmegbeszélést tart, az ott elhangzottakról feljegyzést készít. (Az esetmegbeszélés formái: szakmaközi megbeszélés, esetkonferencia.)
- Az esetmegbeszélés állandó meghívottja az illetékes védőnő, bölcsőde, óvoda munkatársa, iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a családsegítő szolgálat, illetve a nevelési tanácsadó munkatársa.
- A gyermekjóléti szolgálat minden év március 31-ig tanácskozást szervez, amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékeli a jelzőrendszer éves működését, áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját és szükség szerint javaslatot tesznek működésük javítására. (A tanácskozásra meg kell hívni a 46/2003. (VIII. 8.) SZCSM. rendelet 14. §. (8) bekezdésében felsoroltakat.)

3. A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a gyermekjóléti szolgálat személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében.
- Segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében, illetve kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást. A családgondozást tervezett módon, határidő megállapításával kell teljesíteni.
- A családgondozó a gondozás megkezdésekor rögzíti a gyermek és szülője (törvényes képviselője) személyi adatait, továbbá helyzetértékelést készít. A családgondozó - a gyermek és a szülő (törvényes képviselő) közreműködésével - a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve gondozási tervet készít. A gondozási tervet ismertetni kell a gyermekkel és a szülővel (törvényes képviselővel). A családgondozó - a gyermek és a szülő (törvényes képviselő) közreműködésével - szükség szerint, de legalább hat hónaponként értékeli a gondozás eredményességét, és a megállapításokat a helyzetértékelésben rögzíti.
- A gyermekjóléti szolgálat, a családi konfliktusok megoldását az érintett családtagok közötti közvetítéssel, illetve más konfliktuskezelő, családterápiás módszer alkalmazásával segíti elő, vagy javaslatot tesz ilyen szolgáltatás igénybevételére.
- A gyermekjóléti szolgálat elősegíti, hogy a szülők - akik a házasság felbontása vagy a gyermek elhelyezése, illetve a szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás rendezése céljából indított eljárás résztvevői - értesüljenek a konfliktuskezelő szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről.

- Ha a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségi állapota vagy fogyatékosága okozza, a gyermekjóléti szolgálat egészségügyi vagy gyógypedagógiai ellátás biztosítását kezdeményezi.
- Ha a veszélyeztettség valamely más gyermekjóléti, szociális, egészségügyi vagy egyéb ellátás biztosításával előreláthatólag megszüntethető, illetőleg mérsékelhető, a szolgálat kezdeményezi az ellátás biztosítását.
- Ha a gyermekjóléti szolgálat valamely ellátás biztosítását kezdeményezi, előzőleg kísérletet kell tennie arra, hogy megnyerje a gyermek, illetve szülője (törvényes képviselője) együttműködését, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy sürgős szükség áll fenn.
- A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.
- A gyermekjóléti szolgálat írásban jelzi a városi gyámhivatalnak, ha az általa gondozott családban hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észleli. Krízishelyzet esetén a gyermekjóléti szolgálat bármilyen módon élhet jelzéssel a városi gyámhivatal felé. A jelzés tényét ebben az esetben utólag foglalja írásba.
- A gyermekjóléti szolgálat legalább félévente, továbbá a szolgáltatási lehetőségek megváltozása, illetve a városi gyámhivatal megkeresése esetén haladéktalanul tájékoztatja a városi gyámhivatalt az általa nyújtott és az általa ismert, elérhető pszichológiai és mentálhigiénés segítő szolgáltatásokról, valamint terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről.
- A gyermekjóléti szolgálat a városi gyámhivatal megkeresésére haladéktalanul felkeresi a hozzátartozók közötti erőszak által érintett családot és szükség esetén a gyermekjóléti alapellátás keretében gondozza a családot vagy javaslatot tesz gyámhatósági intézkedés megtételére.
- A gyermekjóléti szolgálat az ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozat kézhezvételétől számított 24 órán belül felkeresi a hozzátartozók közötti erőszak által érintett családot, és a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében megteszi a 16-18. § szerinti intézkedéseket.

Javaslattétel gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására

A gyermekjóléti szolgálat a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések közül javaslatot tehet

- a) a jegyzőnek a gyermek védelembe vételére, illetve ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- b) a városi gyámhivatalnak a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére vagy nevelésbe vételére.

A gyermekjóléti szolgálat javaslatban a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapján:

- ismerteti a gyermek helyzetét, különösen a veszélyeztető körülményeket, azoknak a gyermekre gyakorolt hatását,
- a szülő vagy a gyermeket nevelő más személy nevelési tevékenységét,
- a gyermeket nevelő család élethelyzetére vonatkozó adatokat,
- a javaslattétel elkészítéséig biztosított alapellátásokat, valamint az ügy szempontjából fontos más ellátásokat,
- a gyermeknek és a szülőnek (törvényes képviselőnek) a javaslattétel elkészítéséig tanúsított együttműködési készségét, illetve annak hiányát,

- a gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a szolgálat csak a veszély tényét és jellegét nevezi meg, és a többi adat feltárásának mellőzésével tesz javaslatot a hatóság intézkedésére. A hiányzó adatokat a hatóság felhívásától függően szerzi be.

A védelembe vételhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok

Ha a jegyző a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 85. §-a alapján - a védelembe vétel mellőzésével - felhívta a gyermekjóléti szolgálatot az alapellátás keretében történő segítségadásra, a gyermekjóléti szolgálat felveszi a kapcsolatot a gyermekkel, illetve családjával, és szükség szerint biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást.

A gyermekjóléti szolgálat - lehetőség szerint az általa összehívott esetkonferenciát követően - javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére, ha a szolgálat előzetesen megkísérelte a veszélyeztetett gyermeknek az alapellátás keretében történő segítségét, de az a gyermek vagy a szülő (törvényes képviselő) megfelelő együttműködésének hiánya miatt nem vezetett eredményre.

A gyermekjóléti szolgálat a védelembe vételre vonatkozó javaslatában közli a gyermeket korábban gondozó családgondozó adatait, illetve szükség esetén javaslatot tesz a jegyzőnek másik családgondozó kirendelésére. A védelembe vétel során a kirendelt családgondozó a jegyző határozata alapján biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást.

A családgondozó a gondozási-nevelési tervet a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve, a Gyvt. 68. §-ának (4) bekezdésében meghatározott határidőre a szülő, a gyermek, az érintett személyek és - szükség esetén - szakemberek bevonásával készíti el. A terv elkészítésénél figyelembe kell venni az alapellátás során követett gondozási tervet és az alapellátás tapasztalatait.

A gondozási-nevelési terv tartalmazza:

- a veszélyeztető körülmények megjelölését,
- a védelembe vétel megszüntetéséhez szükséges változásokat, valamint ennek elérése érdekében a családgondozó, a szülő, továbbá a gyermek feladatait, határidők megállapításával,
- a család részére szükséges ellátásokat,
- a szükségesnek tartott hatósági, illetve bírósági eljárások kezdeményezésének megjelölését,
- a segítséget nyújtó intézmények, illetve személyek megjelölését, feladataik meghatározásával együtt,
- a szakmailag szükségesnek tartott egyéb rendelkezéseket.

A védelembe vétel során a kirendelt családgondozó feladata

- a gyermek gondozásának, ellátása szervezésének és a szülői nevelés támogatásának folyamatos biztosítása, valamint
- a jegyző tájékoztatása - felülvizsgálat keretében, illetve szükség szerint - a gyermek veszélyeztetettségére vonatkozó körülményekről.

A védelembe vétel keretében folytatott családgondozásra a 16. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A családgondozó a szülővel és a gyermekkel fenntartott segítők kapcsolata során elősegíti, hogy a szülő, illetve a gyermek fogadják el a gondozási-nevelési terv céljait, és működjenek együtt a tervben meghatározottak teljesítése érdekében, a szülő, illetve a gyermek nyilatkozattal vállalják az együttműködést, a szülő váljon alkalmassá, illetve legyen hajlandó a gyermeket veszélyeztető körülmények elhárítására és a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi

fejlődésének biztosítására. Amennyiben a gondozási-nevelési terv megvalósítása a szülő, illetve a gyermek megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges, a családgondozó írásban jelzi ezt a jegyzőnek, felhívja a szülő, illetve a gyermek figyelmét arra, hogy a védelemben vétel sikertelensége esetén a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására kerülhet sor, javaslatot tesz - lehetőség szerint az általa összehívott esetkonferenciát követően - a jegyzőnek, illetve a gyámhivatalnak a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására. A családgondozó a védelemben vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a jegyzőt a védelemben vétel körében végzett családgondozói tevékenységéről, és megindokolt javaslatot tesz a védelemben vétel fenntartására vagy megszüntetésére.

Ha a gyermekjóléti szolgálat a gondozási tevékenysége során arra a megállapításra jut, hogy a gyermek veszélyeztetettsége részben vagy egészben a szülő elhanyagoló magatartásából, a gyermek érdekét sértő helytelen pénzfelhasználásából következik, és a gyermek veszélyeztetettsége a gyermekjóléti alapellátások igénybevételével nem szüntethető meg,

- a gyermekvédelmi nyilvántartás adatlapjának megküldésével kezdeményezi a jegyzőnél a gyermek védelemben vételét és ezzel egyidejűleg a családi pótlék meghatározott részének természetbeni formában történő nyújtását, feltéve, hogy a gyermeket még nem vették védelemben, vagy
- helyzetértékelést készít és a gyermekvédelmi nyilvántartás adatlapjának megküldésével a jegyzőnél kezdeményezi a családi pótlék meghatározott részének természetbeni formában történő nyújtását, feltéve, hogy a gyermeket már védelemben vették.

A gyermekjóléti szolgálat által korábban nem gondozott gyermek esetén a gyermekjóléti szolgálat a jegyző megkeresésére megvizsgálja a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségességét és vizsgálatának eredményéről a gyermekvédelmi nyilvántartás adatlapjának megküldésével tájékoztatja a jegyzőt.

A gyermekjóléti szolgálat vizsgálata alapján indokoltnak tartja a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását, a vizsgálatának eredményéről való tájékoztatásával egyidejűleg pénzfelhasználási tervet készít és javaslatot tesz az eseti gondnok személyére. A gyermekjóléti szolgálat a pénzfelhasználási terv elkészítésébe bevonja a gyermeket gondozó szülőt, a korlátozottan cselekvőképes gyermeket és szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjait.

A gyermekjóléti szolgálat a pénzfelhasználási tervben bemutatja a gyermek szükségleteit és ennek, valamint a Gyer. 91/A. §-a (3) bekezdésének figyelembevételével javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása mértékére, módjára és időtartamára.

A gyermekjóléti szolgálat az eseti gondnok személyére a Gyvt. 68/B. §-a (1) bekezdésének és a Gyer. 91/A. §-a (6) bekezdésének figyelembevételével tesz javaslatot. A gyermekjóléti szolgálat részt vesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárás során tartott jegyzői tárgyaláson. A gyermekjóléti szolgálat a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a kirendelt eseti gondnokkal, amelynek keretében tájékoztatják egymást a gyermek elhanyagolásból származó veszélyeztetettségének alakulásáról, az ennek megszüntetése érdekében tett intézkedésekről és a természetbeni formában nyújtott családi pótlék felhasználásának tapasztalatairól.

A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozatban foglalt rendelkezések megvalósulását és szükség esetén

kezdeményezi a jegyzőnél a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát. A gyermekjóléti szolgálat a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása felülvizsgálata során a jegyző megkeresésére tájékoztatást ad a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása eredményéről, a családi pótlék természetbeni formában történő további nyújtásának szükségességéről. A gyermekjóléti szolgálat a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálata során új pénzfelhasználási tervet készít és azt megküldi a jegyzőnek, ha a család helyzetében, illetve a gyermek szükségleteiben bekövetkezett változások azt indokolják. A gyermekjóléti szolgálat részt vesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálata iránti eljárás során tartott jegyzői tárgyaláson.

4. A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése, illetve utógondozása érdekében:

- A gyermekjóléti szolgálat a családból kiemelt gyermek visszahelyezését segítő családgondozást a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján teljesíti.
- A gyermekjóléti szolgálat családgondozója együttműködik a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal, a nevelőszülői hálózatot működtetővel és a gyermekotthon családgondozójával.

Az együttműködés keretében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója elsősorban a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban. A gyermekjóléti szolgálat családgondozója a nevelésbe vétel időtartama alatt folyamatosan kapcsolatot tart a gyermekotthon, a nevelőszülői hálózat, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat családgondozójával. A gyermekjóléti szolgálat családgondozója a családgondozást különösen a következő szolgáltatásokkal teljesíti:

- személyes segítő kapcsolat keretében a szülő és a gyermek kapcsolatának helyreállítása, továbbá folyamatos kapcsolattartásuk segítése,
- a szülők nevelési, gondozási, háztartásszervezési ismeretei gyarapításának támogatása,
- közreműködés a család lakáskörülményeinek rendezésében, a lakás felszerelésének és berendezésének elfogadhatóvá tételében,
- a szülők szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutásának, ügyeik intézésének támogatása.

A gyermekjóléti szolgálat családgondozója javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülők körülményeiben, életvitelében beállott változás azt indokoltá teszi.

A gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata során a gyermekjóléti szolgálat tájékoztatja a gyámhivatalt a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról, a szülő életkörülményeinek alakulásáról.

A gyermekjóléti szolgálat családgondozója a családjába visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el. Az utógondozás célja a gyermek családjába történő visszailleszkedésének, lakókörnyezetébe történő beilleszkedésének, tanulmányai folytatásának vagy az iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkahely-felkutatás segítése. Az utógondozás során a gyermekjóléti szolgálat családgondozója együttműködik a gyermekotthon, a nevelőszülői hálózatot működtető, illetve a szakszolgálat utógondozójával. A gyámhivatal legalább 1 évre rendeli el az utógondozást azoknak a gyermekeknek, fiataloknak az esetében, akiknek megszüntette az átmeneti illetve tartós nevelésbe vételét.

5. A gyermekjóléti szolgálat feladatai az örökbefogadással kapcsolatosan:

- az átmeneti nevelésbe vett gyermek örökbe fogadhatóvá nyilvánítására irányuló eljárás során a gyermekjóléti szolgálat a gyámhivatal megkeresésére környezettanulmányt készít a gyermek szüleinél, véleményt ad arról, hogy az örökbe fogadhatóvá nyilvánítás a gyermek érdekét szolgálja-e.
- a gyermekjóléti szolgálat környezettanulmányt készít az örökbe fogadni szándékozó személy családi és lakáskörülményeiről – az örökbefogadás előtti eljárásban a szakszolgálat, az örökbefogadás iránti kérelem elbírálása előtt a gyámhivatal megkeresésére.
- figyelemmel kíséri a gyámhivatal megkeresésére az örökbe fogadni szándékozó személyhez gondozásra kihelyezett gyermek ellátását, a szülő-gyermek kapcsolat alakulását, a gyermeknek a családba történő beilleszkedését és a gyámhivatal által kitűzött időre megküldi az örökbefogadásra vonatkozó javaslatot.

A gyermekjóléti szolgálat egyéb feladatai:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási – nevelési tervét, illetve a települési önkormányzat jegyzőjének megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv),
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít (a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapján)
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésének megfelelően vizsgálja és feltárja az örökbe fogadni szándékozók körülményeit.

A gyermekjóléti szolgáltatás alaptevékenysége térítésmentes.

II. Az ellátottak köre

1. Az ellátási terület bemutatása

A településen élő állandó lakosok száma 2891 fő, melyből a kiskorú gyermekek száma 2011-ben 490 fő. A kiskorú lakosság életkor szerinti megoszlása a következő: 0-5 éves kor között 133 fő, 6-14 év között 237 fő, 15-18 év között 120 fő. A településen megfigyelhető a gyermekszám lassú csökkenése az elmúlt években. Jellemzően mutatható a családmodell megváltozása, a házasságkötések számának csökkenése, az élettársi kapcsolatban élők számának emelkedése a településeken.

2. A gyermekjóléti szolgáltatásra vonatkozó szervezeti információk

A szolgálat megközelíthetősége

A Gyermekjóléti Szolgálat a település központjában van, az épület kialakítása révén a szolgálat jól megközelíthető.

3. Tárgyi, technikai felszereltség

A szolgálat rendelkezésére áll telefon, fax, számítógép nyomtatóval, internet és CD jogtárhoz való hozzáféréssel. Családlátogatásokhoz a családgondozók szolgálati kerékpárt használnak. A családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat egy irodában van.

Az ellátási terület kiemelt problémái:

- szülők alacsony iskolázottsága,
- nő középiskolát be nem fejező gyermekek száma,
- magas munkanélküliség,
- a lakosság alacsony jövedelme miatt, az önkormányzati támogatás jelentős mértékű igénybevétele,
- az itt élők többsége nagycsaládos, szegény, ezen belül is a legszegényebbek közé tartozó, jövedelmüket a gyermekek után járó ellátások és szociális juttatások képezik,
- a gyermekek és fiatalok körében a bűnözés és más devianciák.

4. Ellátottak köre

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 38.§. (2) bekezdésében meghatározottak szerint a gyermekjóléti alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást úgy kell biztosítani, hogy lehetőség szerint a jogosult a lakóhelyén, tartózkodási helyén az ellátást igénybe tudja venni. Ennek értelmében az intézményi társulás településein élő valamennyi gyermekre ki kell, hogy terjedjen. A Gyermekjóléti Szolgálat Recsk közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező magyar állampolgárságú, valamint letelepedési vagy bevándorlási engedéllyel rendelkező, továbbá a magyar hatóságok által menekültként elismert gyermekekre, fiatal felnőttekre és szüleire terjed ki. (Gyvt. 4. §. (1) bek. a). pont).

III. A szakmai feladatellátás megszervezésének módja

1. Általános működési rend

Ügyfélfogadás:

Hétfőn és szerdán 10-12 óra között,
kedden és csütörtökön 13-15 óra között,
pénteken az ügyfélfogadás szünetel.

2. A gyermekjóléti szolgálat személyi feltételei

Recskén a gyermekjóléti szolgáltatást 1 fő főállású családgondozó (1 fő mentálhigiénés segítő szakember), a Szociális Ellátó és Gyermekjóléti Intézmény vezetését 1 fő (szociális szakvizsgázott szociálpedagógus) látja el.

3. Az intézmény által biztosított szolgáltatások

Az intézményen belüli szolgáltatások:

- családsegítés
- gyermekjóléti szolgáltatás

4. A feladatok ellátáshoz szükséges alapelvek

- A nyitottság elve

A szolgáltatások igénybevétele feltételhez nem köthető. Egyének, csoportok, közösségek vagy közvetlenül keresik fel, vagy a területen működő más intézmények javasolhatják a kapcsolatfelvételt, illetve a szolgálat ajánlja fel segítségét a kliensnek. Kizárólag olyan szolgáltatások nyújthatók, amelyekre a kliens a szolgálat által feltárt lehetőségek közül igényt tart.

- Az önkéntesség elve

A Szolgálat klienseivel - kivéve a gyermekvédelem egyes részterületeit - az önkéntesség alapján alakít ki együttműködést. Működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. A klienssel történő együttműködés alapja a közösen megfogalmazott célok megvalósítása. A Szolgálat munkatársai mindenkor kliensei érdekeit képviselve tevékenykednek. Súlyos veszélyeztetés esetét kivéve, csak az érintett személy, illetve törvényes képviselője hozzájárulásával jogosult intézkedni.

- A személyiségi jogok védelmének elve

A Szolgálat munkatársainak tevékenysége során tudomására jutott, a kliensek személyiségi jogait érintő adatok és tények nyilvántartására, kezelésére kötelezőek az adatok védelméről szóló törvényben és a Szociális Munka Etikai Kódexében foglaltak. A Szolgálatot felkereső állampolgárok névtelenségét - kívánság szerint - a szolgálat munkatársai megtartani kötelesek.

- Az egyenlőség elve

A Szolgálat minden ügyfelével nemre, fajra, felekezetre, családi állapotra, korra tekintet nélkül köteles érdemben foglalkozni, illetve a hatáskörébe nem tartozó, vagy azt meghaladó ügyekben szükséges felvilágosítást adni.

5. A gyermekjóléti szolgáltatások megszervezése:

A gyermekjóléti szolgálat a működésének megkezdéséről, tevékenységének céljáról és tartalmáról, továbbá elérhetőségéről, valamint szolgáltatásai igénybevételének módjáról tájékoztatja a település lakosságát, továbbá a Gyvt. 14. § (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott személyeket és intézményeket. Ennek módja a településen a következő: szórólapokon, hirdetőtáblán, a helyi újságban, az egészségügyi és oktatási-nevelési intézményekben elhelyezett hirdetőtáblán keresztül.

A településen az ügyfélfogadási időben a következő feladatokat látják el a családgondozók:

- családgondozás
- információnyújtás, tájékoztatás
- ügyintézésben segítségnyújtás
- tanácsadás (életvezetési, szociális stb.)

Ezekon kívül még a következő feladatokat látják el:

Szabadidős programok szervezése

A gyermek számára olyan szabadidős programokat kell szervezni, amelyek

- a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák, illetve
- megszervezése a rossz szociális helyzetben lévő szülőknek aránytalan nehézséget okozna.

A gyermekeknek szervezett szabadidős programok 3 célnak vannak alárendelve: csökkenjen a tanulási és a kapcsolati készség zavara, valamint anyagi terhet vegyen le a család válláról. Elsődleges, hogy a gyermekek számára biztonságot adó, problémák megoldásában (egymást) segítő közösséget, csoport szellemet alakítsunk ki, alternatívákat tanítsunk a szabadidő hasznos,

színvonalas és értékeket adó eltöltésére. Felkelteni bennük a sokoldalúan építő élményszerzés igényét, mindezt olyan elfoglaltságok elsajátításával, melyeket vezető nélkül, maguk is játszhatnak, tovább adhatnak kortársaiknak. Fontos, hogy a szolgáltatás által szervezett szabadidős programok segítségével új élményekhez jussanak, megtanítsuk velük érzelmeik felismerését, kezelését, megfelelő kifejezését. Mindez a nehéz anyagi helyzetben élő családok ingerszegény környezetének ellensúlyozását, ill. a gyakoribb és intenzívebb konfliktusok hatásainak feldolgozását jelentheti.

Prevenációs programok szervezése

0-6 éves korban rendkívül fontos a megfelelő családi nevelés és légkör, a megfelelő érzelmi és szociális biztonság. Baba-mama klub szervezése a védőnő és a könyvtár vezető együttműködésében.

6-14 éves korban fontos a szabadidő eltöltésének a megszervezése, amelyek lehetőséget nyújtanak a gyermek egyéni képességeinek fejlesztésére. Ezeknek a készségeknek a feltárása igen hasznos a pályaválasztásban. Fontos az egyéni életcél megtalálása csoportos beszélgetések, csoportfoglalkozások, önismereti foglalkozások keretében.

Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése a 15/1998. (IV. 30.) NM. rend. 15. § (2)-(6) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés, valamint tevékenységük összehangolása érdekében a gyermekjóléti szolgálat esetmegbeszélést tart. Az esetmegbeszélésen elhangzottakról feljegyzést kell készíteni. Az esetmegbeszélés történhet:

- lehetőség szerint a családot és a családdal foglalkozó szakembereket is bevonva, esetkonferencia, egy adott család ügyében tartott megbeszélés,
- a gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal megrendezésre kerülő szakmaközi megbeszélés keretében.

Az esetmegbeszélés állandó meghívottja az illetékes házi orvos, védőnő, óvodai és iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a családsegítő szolgálat, illetve a nevelési tanácsadó munkatársa. Az esetmegbeszélésre a fiatalok pártfogó felügyelőjét meg kell hívni, ha olyan család ügyét tárgyalják, melynek bármely tagja fiatalok pártfogó felügyelete alatt áll. A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit szükség szerint kell meghívni, így különösen akkor, ha részvételük az egyes gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához, illetve a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszert minden településen működtetni kell. Az esetmegbeszélésre, esetkonferenciára az érintetteket írásban, meghívóval kell meghívni. A gyermekjóléti szolgálat minden év március 31-ig tanácskozást szervez (15/1998. (IV. 30.) NM. rend. 15. § (7)-(8) bek.), amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékelik a jelzőrendszer éves működését, áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, és szükség szerint javaslatot tesznek működésük javítására.

A tanácskozásra meg kell hívni:

- a gyermekjóléti alapellátást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,
- a településen gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- a gyámhatóság munkatársait,

- a településen működő gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltató képviselőjét,
- a fiatalok pártfogó felügyelőjét,
- a megyei gyámhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

6. A pétervásárai kistérségben igénybe vehető szolgáltatások az ellátási terület lakossága számára

A pszichológiai, nevelési tanácsadás célja, a problémákkal küzdő, a hátrányos helyzetű családok lelki segítése, támogatása.

IV. Az ellátás igénybevételének módja, feltételei

1. Az ellátás igénybevételének módja

A gyermekjóléti alapellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Közvetlenül felkereshetik mindazok a társulás területén élő és tartózkodó gyermekek és felnőttek, akik a szolgálatot bizalmukkal megtisztelik. A gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele történhet észlelő és jelző rendszeren keresztül, hatósági határozat alapján (pl. védelembe vétel, utógondozás, átmeneti nevelésbe vétel).

2. Az igénybevétel feltételei

A Gyermekvédelmi törvény, illetve a Szociális törvény által előírt feladatok és szolgáltatások ingyenesek. Egyes speciális esetekben (pl. táboroztatás, gyermeküdültetés stb.) részvételi díj/hozzájárulás kérhető.

Célcsoport

A településeken élő gyermekek (0-18 éves korig), azok szülője, vagy más kapcsolattartásra jogosult hozzátartozó. Veszélyeztetett és hátrányos helyzetben lévő gyermekek, ideiglenes hatályú elhelyezésben lévő, átmeneti vagy tartós nevelt, utógondozásba hazakerült gyermekek, és szüleik, szociális válsághelyzetben levő várandós anyák, akik életvitelszerűen a településeken tartózkodnak

V. A szolgáltató és az igénybevevő közötti kapcsolattartás módja

1. A munkatársak együttműködésének keretei:

A szolgálatban folyó munka „team-jellegű”, azaz a munkatársak összehangolt szakmai tevékenységén alapul. Minden munkatársnak arra kell törekednie, hogy a hozzá forduló problémáját komplexen tudja megragadni, megoldási alternatívái ezen alapuljanak. Egyes családok, egyének, gyermekek problémáinak kezeléséért – a vezető ellenőrzésével – az esetgazda a felelős. Az egyes intézmények által jelzett esetek felelőseit az intézményvezető jelöli ki. Az esetek átadásáról a team véleményének figyelembe vételével az intézményvezető dönt.

2. Az együttműködés rendje

Az intézmény feladatainak hatékonyabb ellátása érdekében a szervezeti egységek egymással szoros kapcsolatot tartanak. Az együttműködés során a szervezeti egységeknek minden olyan intézkedésnél, amelyik a másik szervezeti egység működési területét érinti, az intézkedést megelőzően egyeztetési kötelezettségük van.

3. Iktatás, nyilvántartási rendszer

Az iratkezelés felügyeletét az intézmény vezetője látja el, aki felelős azért, hogy a biztonságos iratkezelés személyi, dologi feltételei és eszközei rendelkezésre álljanak. Évente ellenőrzi az iratkezelési szabályzat végrehajtását, intézkedik a szabálytalanságok megszüntetéséről, szükség esetén gondoskodik a szabályzat módosításáról. A Szolgálathoz érkezett küldeményeket a családgondozó bontja fel, aki hetente beszámolósi kötelezettséggel tartozik a vezetőnek. A szolgálathoz érkező, illetve az itt keletkező iratokat iktatással kell nyilvántartani. Az iktatás kézi módszerrel történik. Az iratokat úgy kell iktatni, hogy abból az irat beérkezésének ideje, intézkedésre jogosult családgondozó neve, az irat tárgya, az irat küldője megállapítható legyen. A nem papír alapú, elektronikus adathordozón érkezett iratok kinyomtatás után kerülnek iktatásba. Az iratkezelő az iratokat a beérkezés napján, de legkésőbb az azt követő munkanapon iktatja be. Kézi iktatás céljára a megnyitáskor hitelesített, oldalszámozott, iktatókönyvet kell használni, melyet az év utolsó munkanapján az iktatásra felhasznált utolsó számot követően aláhúzással, az utolsó iktatás számának feltüntetésével, keltezéssel, aláírással és a hivatalos bélyegző lenyomatának elhelyezésével kell lezárni. Az iktatást minden évben 1-gyel kell kezdeni. Az iktatókönyvben sorszámot üresen hagyni, a felhasznált lapokat összeragasztani, a bejegyzett iratokat kiradírozni, vagy bármely más módon olvashatatlaná tenni nem szabad. Javítás, a téves adat áthúzásával történhet, az eredeti feljegyzésnek látszania kell. A javítást keltezéssel és kézjeggyel kell igazolni. A személyi anyagok és a folyamatban nem lévő ügyek zárt szekrényben vannak tárolva. A kliensekkel történő beszélgetésekről a családgondozó feljegyzést készít, vezeti a 235/1997. (XII. 17.) Korm. Rendeletben meghatározott nyilvántartást, az ún. „Macis adatlapokat”. A forgalmi naplót naprakészen vezeti, melyben a napi kliensforgalom szerepel.

4. Helyettesítés rendje

Az intézményben folyó munkát a dolgozók időleges vagy tartós távolléte nem akadályozhatja. A dolgozók távolléte esetén a helyettesítés rendszerének kidolgozása az intézményvezetőnek, illetve felhatalmazása alapján a helyettesnek, vagy kijelölt dolgozónak a feladata. A helyettesítéssel kapcsolatos, a dolgozókat érintő konkrét feladatokat a munkaköri leírásban kell rögzíteni. Az intézményen belüli helyettesítés rendjét az intézményvezető belső utasításban szabályozhatja.

5. Munkakörök átadása

Az intézményvezető, valamint a szakmai egység vezető által kijelölt dolgozók munkakörének átadásáról illetve átvételéről személyi változás esetén esetátadó jegyzőkönyvet kell felvenni. Az átadásról és átvételről készült jegyzőkönyvben fel kell tüntetni:

- az átadás-átvétel időpontját,
- a munkakörrel kapcsolatos tájékoztatást,
- fontosabb adatokat,
- a folyamatban lévő konkrét ügyeket,
- az átadásra kerülő eszközöket,
- az átadó és átvevő észrevételeit,
- a jelenlévők aláírását.

Az átadás-átvételi eljárást, a munkakörváltást követően legkésőbb 5 napon belül be kell fejezni, melyről a munkakör szerinti felettes vezető gondoskodik.

6. A szociális munkához szükséges alapvető ismeretek:

A szociális munkásnak a következő ismeretekre van szüksége ahhoz, hogy az adott esetben megfelelő módon beavatkozzon. Ismernie kell azt a társadalmi környezetet, amely befolyásolja az ember helyét, szerepét a világban, azt a kultúrát, amelyben él, s amely befolyásolja a viselkedést, a normákat, az erkölcsi szabályokat, s meghatározza mindazokat a tényezőket, amelyek elősegítik vagy gátolják az ember veleszületett képességeinek, adottságainak kiteljesedését. Ismernie kell az emberi életciklusok, életszakaszok fejlődéséből adódó jellegzetes pszichikai helyzeteket, zavarokat. Ismernie kell az emberi kapcsolatok szociálpszichológiai, társadalomlélektani vonatkozásait, az embert, mint társas lényt, s azt a szűkebb társadalmi mikrokörnyezetet, amelyben él.

7. A feladat ellátásának módja

Az intézmény családgondozója főállásban és osztott munkakörben látja el családsegítői és gyermekjóléti feladatait. A Szociális Ellátó és Gyermekjóléti Intézmény vezetője is osztott feladatként látja el intézményvezetői és családgondozói feladatait.

9. Munkaformák

Egyéni esetkezelés

Az egyéni esetkezelés során a problémával küzdő kliensek a segítőtől oly módon kapnak támogatást, hogy a kliensek önerőből jussanak el a probléma megoldásához. Fajtái: segítő-támogató, értelmező.

- Segítő-támogató: gyakran segíti át a klienseket életük egy-egy nehéz periódusán. Sok esetben előfordul, hogy a problémájuk megoldása- minden erőfeszítésük ellenére meghaladja erejüket és képességeiket, és elveszítik a megoldhatóságba vetett bizalmukat. A támogató munka segít abban, hogy buzdítással és bátorítással visszanyerjék önbizalmukat, képességeiket illetően.
- Értelmező: hasonlít az egyéni pszichoterápiához, mivel célja az, hogy segítsen megérteni az ok-okozati összefüggéseket. Az okok múlt és jelenbeli kihatásának felismerése és megértése, az értelmező munka során segíti a tudatosság kialakítását, a probléma megoldása során.

Jellegzetessége:

- az egyénre, az egyéni szükségletre koncentrálnak
- kétoldalú kapcsolat alakul ki a kliens és a szociális munkás között.

Csoportokkal végzett szociális munka

A szociális munka egyik módszere, melyben azonos problémával küzdő tagok csoportba szervezve, szerveződve demokratikus attitűddel, egységes cselekvéssel igyekeznek elérni a kitűzött céljaikat.

Családgondozás

Családokkal végzett szociális munka, a kliens és a családgondozó együttműködése írásban megfogalmazott szerződés alapján. Az együttműködés célokat, azok eléréséhez szükséges feladatokat tartalmaz határidők megjelölésével. A családgondozás történhet önkéntes igénybe vétel útján és kötelezettségen alapuló.

Krízisintervenció

Krízishelyzetben szociális intervenciót (pedagógia, pszichológia, jogi, szociális egészségügyi segítség) alkalmazunk, egy időben a kliensre és a környezetre is hatunk, több külsős szakember segítségével. A munkában részt vehet orvos, pszichológus, jogász.

VII. Az ellátottak és a gyermekjóléti szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermekjóléti alapellátást igénybevevők jogai

Gyermeki jogok

- A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.
- A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.
- A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.
- A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.
- A gyermek helyettesítő védelme során tiszteletben kell tartani lelkiismereti és vallásszabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.
- Ha törvény másként nem rendelkezik, a gyermeknek a szülő felügyeleti joga megszűnése esetén is joga van származása, vér szerinti családja megismeréséhez és - a vér szerinti család beleegyezése mellett - a kapcsolattartáshoz.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.
- A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz, és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy a személyét és vagyonát érintő minden kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy az őt érintő ügyekben az e törvényben meghatározott fórumoknál panasszal éljen.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezzen.

- A gyermek kötelessége különösen, hogy gondozása és nevelése érdekében szülőjével vagy más törvényes képviselőjével, gondozójával együttműködjön, képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségének, tartózkodjék az egészségét károsító életmód gyakorlásától és az egészségét károsító szerek használatától.
- A gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények házirendje – a Gyvt-ben meghatározott keretek között - a gyermek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazodva állapítja meg a gyermekek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.
- Az intézmény - a külön jogszabályban meghatározottak szerint elkészített - házirendjét az
- intézményben mindenki által jól látható helyen ki kell függeszteni, és gondoskodni kell annak megismertetéséről.

Gyermeki jogok védelme

- Minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.
- A gyermek alkotmányos jogainak védelmét az állampolgári jogok országgyűlési biztosa (a továbbiakban: biztos) a maga sajátos eszközeivel segíti, és ennek során feladata, hogy a gyermek alkotmányos jogait érintő - tudomására jutott – visszaéléseket kivizsgálja, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményezzen.
- A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek e törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében. A gyermekjogi képviselő kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermek védelmére.
- A gyermekjogi képviselő segít a gyermeknek panasz megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását. Segíti a gyermeket az állapotának megfelelő ellátáshoz való hozzájutásban, a gyermekjóléti szolgálat esetmegbeszélésén, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési értekezletén az ezzel kapcsolatos megjegyzések, kérdések megfogalmazásában. A Gyvt. 36. § (2) bekezdése szerinti esetben eljár a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a gyermek, illetve fiatal felnőtt, valamint a gyermek-önkormányzat felkérése alapján. Eljár az érdek-képviselési fórum Gyvt. 35. § (4) bekezdése szerint tett megkeresése alapján. A gyámhivatal kirendelése alapján képviseli a gyermeket a nevelési felügyelettel kapcsolatos eljárásban.
- A gyermekjogi képviselő jogosult a gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző működési területén tájékoztatást, iratokat, információkat kérni és a helyszínen tájékozódni. A gyermekjogi képviselő köteles a gyermek személyes adatait az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelni.
- A gyermekjogi képviselő e célra létrehozott szervezet keretében működik. A gyermekjogi képviselő jogállására és eljárására vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály rendezi.
- A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző biztosítja, hogy a gyermek és hozzátartozói a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessék.
- A gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, illetve szolgáltatók vezetői tizenöt napon belül, a fenntartó harminc napon belül, illetve a képviselő-testület a következő testületi ülésén érdemben megtárgyalja a gyermekjogi képviselő észrevételeit, és az ezzel kapcsolatos állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja őt.

- A gyermekjogi képviselő figyelemmel kíséri az óvoda, az iskola, a kollégium és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben folyó gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységet, segíti a gyermeki jogok érvényesülését. A gyermekjogi képviselő indokolt esetben megkeresi az említett intézmények fenntartóját, illetve szükség szerint a gyermek érdekében a gyámhatóságnál eljárást kezdeményez.

Szülői jogok és köteleességek

- A gyermek szülője jogosult és köteles arra, hogy gyermekét családban gondozza, nevelje és a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást -, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsa.
- A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.
- A gyermek szülője - ha törvény másként nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekét annak személyi és vagyoni ügyeiben képviselni.
- A gyermek szülője köteles gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát a Gyvt. 6. § (5) bekezdése szerint tiszteletben tartani, gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni, gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni, gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni, a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

A szociális szolgáltatást végzők jogai

A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy

- a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- munkájukat elismerjék, valamint a
- munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A családgondozó közfeladatot ellátó személynek minősül az alábbi munkaköröket betöltő személy.

Jelen szakmai program a következő jogszabályok figyelembevételével készült:

- az 1997. évi XXXI. tv. - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- a 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet – a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról,
- a 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet – a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról,
- az 1992. évi LXIII. Tv. – a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról.